

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ
МІСЬКИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
РУБІЖАНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Матеріал виступу
на міській науково-практичній конференції
педагогічних працівників
«СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ»

Ошнек Олександр Анатолійович
директор РУБІЖАНСЬКОЇ
СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ШКОЛИ
І-ІІІ СТУПЕНІВ № 2
РУБІЖАНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Рубіжне
2018

Сучасні підходи до організації освітнього процесу

Реформування освіти України є частиною процесів оновлення освітніх систем, що відбуваються в останні роки у європейських державах і пов'язані з визнанням значимості знань як рушія добробуту та прогресу людей.

Ці зміни, в контексті глобальних і європейських аспектів, безумовно, стосуються нових освітніх стандартів, оновлення та перегляду навчальних програм, змісту навчально-дидактичних матеріалів, підручників, форм і методів навчання.

Завданням сучасної школи є виховання компетентної особистості, яка володіє не лише знаннями та високими моральними якостями, а й уміє адекватно діяти у життєвих ситуаціях, здатна критично мислити, приймати самостійні, виважені рішення, відповідати реаліям світу, який стрімко розвивається.

Отже, соціальне замовлення не тільки України, а й світового співтовариства вимагає підготовки людей, здатних змінюватися відповідно до вимог середовища, навчатися та самовдосконалюватися протягом усього життя, інтегруватися в європейський та світовий освітній простір.

Постає логічне питання – чи здатна сьогодення школа впоратися з сучасними запитами?

Для того, щоб українська школа відповідала реаліям сучасного світу, вона повинна змінюватися відповідно до викликів часу, бути здатною виконувати нові стратегічні завдання, знаходити новітні підходи до реалізації освітніх реформ.

Адже в умовах традиційної школи, учні досить часто, пасивно отримуючи інформацію, не вміють здобувати її самостійно та успішно застосовувати в життєвій самореалізації. Між тим техносфера сучасного інформаційного суспільства розвивається настільки швидкими темпами, що неможливо точно визначити технології, з якими матиме справу сьогоденній учень, назвати професії, що з'являться через 4-5 років, адже

кожні два роки відбувається повна зміна візуалізованої інформації. Друкована інформація суцільно змінюється кожні 12 годин. Тобто, за період перебування учня у школі з 12-річним терміном навчання ми матимемо 6-кратні зміни матеріалу, принаймні, суспільно-політичних знань, закладених у підручники на початку школи.

Тому Нова українська школа покликана формувати компетентності та навички 21 століття, що дозволять кожному випускнику стати успішною, життєво спроможною особистістю, здатною до творчої самореалізації.

У контексті формування зазначених компетентностей, кожна школа повинна самостійно визначити свій статус, своє призначення, філософію діяльності, посісти своє місце в територіальній освітній системі, що дозволить їй створити власний імідж, своє обличчя, свій унікальний освітній PIN-код.

Очевидно, що перспективним напрямом модернізації змісту шкільної освіти в умовах її реформування – є створення у школі сприятливого освітнього середовища, вдосконалення матеріально-технічного, психолого-педагогічного, дидактичного та комунікативного забезпечення освітнього процесу.

Інноваційна за змістом і характером динаміка світових тенденцій вимагає від сучасного вчителя мобілізації творчого потенціалу, спонукає шукати нові способи освітньої діяльності та методи взаємодії з особистістю учня з метою надання якісних освітніх послуг та підготовки конкурентоспроможного випускника школи.

Поліпшення якості освіти сьогодні неможливе без створення в школі інноваційного простору, в якому учні отримують навички та вміння самостійно здобувати знання та застосовувати їх у практичній діяльності.

Інноваційними можуть бути додаткові освітні програми, нововведення в адміністративно-господарській, фінансовій, методичній та змістовній сферах життя школи.

Прикладом впровадження в освітній процес інновацій, став досвід литовських шкіл, у яких мені випала нагода побувати під час перебування в Литовській республіці в межах освітнього Литовсько-українського проекту «На шляху до змін».

Литовські навчальні заклади мають високий рівень забезпеченості сучасними технічними засобами навчання. Повне охоплення приміщень шкіл Інтернетом дозволило навчальним закладам Литви перейти до ведення електронних журналів та щоденників, з яких учні та їх батьки мають змогу відразу дізнатися про свої отримані оцінки, а вчителі та адміністрація школи робити ґрунтовний аналіз результативності освітнього процесу.

Відчувається високий рівень індивідуалізації та комфортності навчання, організації учнівського самоврядування. Складання річного плану роботи школи неможливе без участі учнів та їх батьків.

Велику роль відіграють результати самооцінки діяльності школи, вчителя та кожного учня. Головними критеріями є не тільки результативність навчання учнів, а й те, чи є дитина щасливою в цій школі, чи є комфортними умови її розвитку?

Школи працюють над втіленням шведської програми з попередження булінгу. Навчання з правильної поведінки у випадках булінгу проходять усі працівники школи: адміністрація, вчителі і навіть технічний персонал, що дозволило звести майже нанівець випадки знущання над учнями.

Децентралізація дає можливість литовським школам більш гнучко та ефективно використовувати наявні ресурси для свого розвитку та вирішення багатьох питань, зокрема: варіювати штатний розпис, вводити додаткові ставки педагогічних працівників, заохочувати найкращих учнів та педагогів матеріально, залучати додаткові кошти, суттєво покращувати своє матеріально-технічне забезпечення.

Участь в Литовському проєкті надала нам унікальну можливість отримати передовий європейський досвід, який спонукав нас замислитися над пріоритетними життєвими цінностями, про необхідність зміни освітньої парадигми на розвиток школи як відкритої соціальної системи.

Основною метою шкільної реформи в Україні, є висока якість освіти для кожної дитини. Нова українська школа має прийти у кожний навчальний заклад, незалежно від його розташування.

В умовах реально існуючого демографічного спаду, контингент учнів поступово скорочується, що створює ситуаційний резерв для внутрішньо-системного маневру ресурсами з метою раціоналізації мережі закладів загальної середньої освіти, шляхом створення освітніх округів, опорних шкіл та їх філій, що передбачає вливання значних коштів у такі навчальні заклади з метою створення в них сучасного освітнього середовища, здатного забезпечити високу якість освітнього процесу для усіх споживачів освітніх послуг.

Школа повинна стати місцем, де діти отримують не лише знання, а й уміння їх застосовувати. Після закінчення школи випускник має володіти ключовими компетентностями та наскрізними вміннями, які стануть йому в нагоді у сучасному світі.

Одним із шляхів досягнення позитивних змін у шкільній освіті є активне застосування особистісного-орієнтованого підходу до організації освітнього процесу, що вимагає оновлення стратегії управління процесом навчання, за якою акценти переносяться на особистість учня, як суб'єкта освітньої діяльності. Задача вчителя – простежити динаміку його розвитку, визначити особисті переваги у роботі з навчальним матеріалом, тобто пізнати учня як особистість, розкрити та розвинути його індивідуальні здібності.

Але новий зміст освіти та нові освітні підходи не можливі без нового вчителя. Зрозуміло, якщо вчитель не зміниться, нової української школи

не буде, адже саме професійна компетентність педагога є основою якісної освіти.

Тому у новій школі суттєво змінюється роль вчителя. Адже для сучасних дітей він вже не є єдиним джерелом знань, потрібну інформацію можна знайти і в книжках, і в Інтернеті. Втім, саме в цих умовах великого значення набуває роль педагога, як партнера у вихованні та становленні особистості учня.

Новій українській школі потрібен новий умотивований учитель, який має бути насамперед носієм високої культури, провідником національних і загальнолюдських цінностей, високоосвіченою, компетентною особистістю, яка знає більше, бачить далі, розгортає світоглядні горизонти учнів та володіє якостями, які приваблюють молодь. Саме такий учитель стане провідником реформ, здатним втілити новий зміст освіти на практиці.

Нова школа має розпочинатися з любові. Любов до дитини є тією першою й необхідною якістю, без якої майбутньому вчителеві робити нічого. Тому на зміну традиційній авторитарній педагогіці приходить педагогіка партнерства, в основу якої покладена повага до гідності кожної дитини, що є однією з базових цінностей нової школи.

Змінюються підходи, оновлюються програми, впроваджуються Концепції, але суть нашої професії завжди залишалася незмінною.

Роль педагога – відкривати двері, а не проштовхувати в них. Розвивати гідності, а не викорінювати недоліки.

Хочемо ми цього чи ні, але всі ми залишаємо яскравий слід в душах наших учнів, саме від нас великою мірою залежить, якими вони стануть, які моральні цінності будуть сповідувати, яке суспільство вони будуватимуть. По суті, ми закладаємо основи їх світосприйняття. І в цьому сенсі наша роль в суспільстві безцінна. Але і відповідальність дуже велика.

Свій сьогоднішній виступ я хочу завершити відомою притчею. Працювали якось три людини, які щось будували. По суті, вони займалися однією й тією ж працею. Але коли їх спитали, що вони роблять, то їх відповіді виявилися різними. Один сказав: «Я дроблю камені», інший відповів: «Я заробляю собі на життя», а третій сказав: «Я будую священний храм».

По-різному можна сприймати нашу професію і то чим ми займаємося. Але від того, який сенс ми в це вкладаємо, багато в чому залежить, в які фарби буде забарвлене наше життя.

І для того, щоб ці фарби не були тьмяними, сірими та смутними, вчитель повинен бути сам по собі цікавою людиною, самодостатньою особистістю, перебувати у творчому пошуку, тоді придуть і любов дітей, і визнання колег, і задоволення від роботи. Так завжди було, є і буде в нашій професії.

Тому в учительській праці завжди залишалися тільки найкращі, віддані справі розвитку освіти люди – золотий фонд, опора та гордість країни. Як би пафосно це не звучало.

На останок хочу привітати усіх зі святом, побажати в новому навчальному році оптимізму, творчого пошуку, вдалих знахідок і успішних звершень. А також, щоб наш соціальний статус, зарплатня та ставлення держави до професії педагога, дозволяли нам не лише називатися красивим словом «інтелігенція», а й з гордістю відчувати себе такими.